

KENDELSE

afsagt af Den Særlige Klageret mandag den 25. marts 2024 i sag:

24/06228

Advokat A kærer Retten i Horsens' kendelse af 23. februar 2024.

Ved kæreskrift modtaget i Retten i Horsens den 28. februar 2024 har advokat A kæret Retten i Horsens' kendelse af 23. februar 2024, hvorved hun blev nægtet beskikkelse som ny forsvarer for T.

Advokat A har nedlagt påstand om, at kendelsen ændres, således at hun beskikkes som ny forsvarer for T.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Oplysningerne i sagen

I en straffesag med fire tiltalte vedrørende bl.a. vold omfattet af straffelovens § 244 sendte Retten i Horsens den 9. januar 2024 et brev til sigtede Ts (født ...) e-Boks med frist på fem hverdage til at ønske en bestemt forsvarer beskikket i sagen. Da retten ikke modtog svar inden fristens udløb, berammede retten sagen til hovedforhandling den 23. og 24. april 2024 og beskikkede advokat B som forsvarer for T.

Den 1. februar 2024 anmodede advokat A om at blive beskikket som ny forsvarer for T. Hun oplyste samtidig, at hun ikke kunne møde den 23. og 24. april 2024, og hun anmodede derfor om, at sagen blev omberammet. Advokat A fremkom i den forbindelse med en række datoforslag i april, maj og juni 2024.

Ved mail af 20. februar 2024 anmodede Retten i Horsens sagens øvrige forsvarere om at oplyse, hvilke af de af advokat A foreslåede datoer de kunne møde. Forsvarernes tilbagemeldinger viser, at den tidligst mulige berammelse, hvor alle forsvarerne inklusive A kan møde, er den 21. og 28. maj 2024.

Den 23. februar 2024 afsagde Retten i Horsens kendelse, hvorved retten nægtede at beskikke advokat A som ny forsvarer for T. Af kendelsen fremgår bl.a.:

”...

På det foreliggende grundlag, hvorefter brevet af 9. januar 2024 ikke kan anses for at være kommet frem til Ts værge, finder retten, at retsplejelovens § 736 stk. 1, nr. 4 ikke finder anvendelse, uanset at advokat A har rettet henvendelse til retten efter den i medfør af retsplejelovens § 735, stk. 2, fastsatte frist.

Sagen vedrører 3 forhold af overtrædelse af straffelovens § 244, jf. § 247. Der er 4 tiltalte og anklagemyndigheden har for to af de tiltalte påstået at sagen skal henvises til behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet. Sagen er således en særligt prioriteret sag.

Det fremgår af retsplejelovens § 735, stk. 3, nr. 2, at en person ikke kan beskikkes til forsvarer, hvis den pågældendes medvirken væsentligt vil forsinke behandlingen af sagen. Det fremgår af forarbejderne, at der ved særligt prioriterede sager må forstås en forsinkelse på mere end 3 uger.

Advokat A har oplyst, at hun kan give møde på følgende dage: 26. april 2024, 2., 3., 6., 8, 13., 15., 17., 21., 24., 28., 30. og 31. maj 2024. Retten skal bemærke, at A tillige har tilbudt dage før den 26. april 2024, men at berømmelsen af sagen til hovedforhandlingen den 23. og 24. april 2024 er foretaget på det for retten tidligst mulige tidspunkt.

Advokat C, D og E har oplyst, at de alle kan give møde henholdsvis den 21. og 28. maj 2024, som de tidligste dage, hvor alle kan give møde. Advokat F har oplyst, at han går på pension den 30. april 2024 og ikke kan give møde efter denne dag.

Berømmelse af hovedforhandling i sagen til den 21. og 28. maj 2024 vil medføre en udsættelse af sagen på mere end en måned. Da advokat As medvirken herefter væsentligt vil forsinke behandlingen af sagen i medfør af retsplejelovens § 735, stk. 3, nr. 2, tages anmodningen om beskikkelse og omberømmelse ikke til følge.

...”

Paternes synspunkter

Advokat A har gjort gældende navnlig, at hensynet til det frie advokatvalg og hensynet til relationen mellem advokat og klient bør føre til, at hun beskikkes som ny forsvarer for T. Hun har været beskikket for T under en todagessag ved Retten i Horsens den 1. og 2. februar 2024, som er anket til Vestre Landsret, hvor hun ligeledes er beskikket. Hun er også beskikket i en anden sag ved Retten i Horsens, som er berømmet til hovedforhandling den 8. og 9. april 2024, og i en tredje sag, som er berømmet til hovedforhandling den 23. og 24. september 2024. Hun har tilbudt en række ledige mødetider – også før den 23. og 24. april 2024. Hvis hun beskikkes, vil sagen kunne berømmes den 21. og 28. maj 2024. Der er tale om en særligt prioriteret sag, og retten har ikke kunnet overholde målsætningen om behandling inden 37 dage efter modtagelse af anklageskriftet. Set i dette lys er en forsinkelse fra 23. og 24. april til 21. og 28. maj 2024 ikke en væsentlig forsinkelse, som kan føre til, at klientens og værgernes frie forsvarervalg tilsidesættes, jf. herved også TFK 2019.923 DSK. At bistandsadvokat F går på pension den 30. april 2024 bør ikke tillægges nogen vægt i den samlede afvejning, idet beskikkelse af en ny bistandsadvokat alene er forbundet med besvær, og da bistandsadvokaten ikke kan repræsentere de forurettede under en eventuel anke.

Anklagemyndigheden har gjort gældende navnlig, at rettens kendelse bør stadfæstes, da beskikkelse af advokat A vil medføre en væsentlig forsinkelse af sagen. Det følger af retsplejelovens § 730, stk. 1, 2. pkt., at hvis sigtede er under 18 år, tilkommer retten til at vælge en forsvarer forældremyndighedens indehaver. Imidlertid blev rettens brev af 9. januar 2024 sendt til Ts e-Boks og ikke til hans forældre. Retten kan derfor ikke anses for at være gået frem efter retsplejelovens § 735, stk. 2. I en situation som den foreliggende fremgår det af de specielle bemærkninger til retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 3, at sagen skal afgøres efter denne bestemmelse. Dette fører til, at den strikte 3-ugersgrænse, som er omtalt i forarbejderne, ikke finder anvendelse, men at Klageretten i stedet skal foretage en samlet vurdering. Beskikkelse af advokat A vil forsinke sagen med godt fire uger, hvilket efter bemærkningerne i lovforslaget er en væsentlig forsinkelse. Der er tale om en særligt prioriteret voldssag med fire tiltalte, heraf tre mindreårige tiltalte. To af de tre forurettede er under 18 år. Hensynet til medtiltalte og forurettede taler for, at sagen fremmes mest muligt. Der henvises i øvrigt til TfK 2018.1280 DSK og TfK 2019.932 DSK.

Retsgrundlag

Retsplejelovens § 735, stk. 2 og 3, har følgende ordlyd:

”...

Stk. 2. Sigtede skal have lejlighed til at angive, hvem sigtede ønsker som forsvarer. Rettens præsident kan fastsætte en frist herfor. Er den pågældende villig til at lade sig beskikke, imødekommes sigtedes ønske, medmindre andet følger af stk. 3.

Stk. 3. En person kan ikke beskikkes til forsvarer, hvis

...

2) den pågældendes medvirken væsentligt vil forsinke sagens behandling.

...”

Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 714 af 8. juni 2018 om ændring af retsplejeloven (nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager), der trådte i kraft den 1. juli 2018. Formålet med lovændringen er overordnet at bidrage til en nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager.

Af de specielle bemærkninger til retsplejelovens § 735, stk. 3 (FT 2017-18, Tillæg A, lovforslag nr. L 204, side 28 f.), fremgår bl.a.:

”...

I stk. 3 foreslås det, at en person ikke kan beskikkes til forsvarer, hvis der er påviselig risiko for, at den pågældende vil hindre eller modvirke sagens oplysning (nr. 1), eller den pågældendes medvirken væsentligt vil forsinke sagens behandling (nr. 2).

...

Det foreslåede nr. 2 om, at den pågældendes medvirken væsentligt vil forsinke sagens behandling, er en ændring af det gældende § 733, stk. 2, 1. led, og det er hensigten, at den foreslåede regel skal have et videre anvendelsesområde end den gældende regel.

Det er således hensigten med det foreslåede § 735, stk. 3, nr. 2, at hensynet til sagsbehandlingstiden fremover skal vægtes tungere i forhold til sigtedes frie forsvarervalg, end det er tilfældet i dag.

Det forudsættes således, at en person som udgangspunkt ikke kan beskikkes til forsvarer, hvis den pågældendes medvirken forventes at medføre en forsinkelse på mere end 6 uger i sammenligning med, at en anden forsvarer beskikkes. Det forudsættes endvidere, at i særligt prioriterede sager (vov-sager) kan en person ikke beskikkes til forsvarer, hvis den pågældendes medvirken forventes at medføre en forsinkelse på mere end 3 uger i sammenligning med, at en anden forsvarer beskikkes. Med hensyn til afgrænsningen af, hvad der skal anses for en særligt prioriteret sag (vov-sag), henvises til pkt. 2.1.3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det forudsættes endvidere, at i tilfælde, hvor retten har foreslået et passende antal tidspunkter for hovedforhandlingen, og den ønskede forsvarer ikke kan møde hverken på de tidspunkter, retten har foreslået, eller på tidligere tidspunkter, kan den pågældende som udgangspunkt ikke beskikkes til forsvarer, hvis det forventes at medføre en forsinkelse på mere end 4 uger i sammenligning med, at en anden beskikkes til forsvarer. I særligt prioriterede sager forudsættes det, at den ønskede forsvarer i sådanne tilfælde ikke kan beskikkes, hvis det forventes at medføre en forsinkelse på mere end 2 uger i sammenligning med, at en anden beskikkes til forsvarer.

Det er hensigten, at 6-ugers-grænsen og 4-ugers-grænsen skal være et fast udgangspunkt, der kun kan fraviges, hvis sagen forventes at være så langvarig, at en forsinkelse på mere end 6 uger eller 4 uger relativt set må anses for mindre væsentlig. Som eksempel kan nævnes en sag, hvor hovedforhandlingen i bedste fald først forventes at kunne være afsluttet 12 måneder efter fastsættelsen af tidspunktet for hovedforhandlingen. I en sådan sag må en forsinkelse på f.eks. 2 måneder anses for mindre væsentlig.

Det er endvidere hensigten, at 3-ugers-grænsen og 2 ugers-grænsen i særligt prioriterede sager skal anvendes strikt, når § 735, stk. 3, nr. 2, anvendes direkte, dvs. når det skal vurderes, om en indtrædende forsvarers medvirken væsentligt vil forsinke sagens behandling. Derimod er det hensigten, at der skal anlægges en helhedsvurdering, hvor andre omstændigheder også inddrages, når § 735, stk. 3, nr. 2, anvendes i medfør af det foreslåede § 736, stk. 1, nr. 2 (som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 8), dvs. når det skal vurderes, om en allerede beskikket forsvarers fortsatte medvirken væsentligt vil forsinke sagens behandling. Der henvises herom til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 8.

Det er således hensigten, at når der i forbindelse med, at sigtede ønsker en bestemt forsvarer beskikket, skal foretages en afvejning mellem sigtedes frie forsvarervalg og hensynet til sagsbehandlingstiden, skal der fremover alene lægges vægt på en forventet forlængelse af sagsbehandlingstiden og på, om sagen er særligt prioriteret. I særligt prioriterede sager skal der alene lægges vægt på den forventede absolutte forlængelse af sagsbehandlingstiden. I andre sager er dette også et klart udgangspunkt, men der vil dog efter omstændighederne også kunne lægges vægt på den forventede forlængelse af sagsbehandlingstiden relativt set.

Andre omstændigheder, som efter gældende ret kan indgå i denne vurdering, skal således fremover ikke indgå særskilt i afvejningen. Dette skal ses i sammenhæng med, at hensynet til forurettede og andre vidner indirekte varetages gennem forudsætningen om, at den maksimalt acceptable forsinkelse er kortere i særligt prioriterede sager. Det skal endvidere ses i sammenhæng med, at lovgivningsmagten ved at vedtage lovforslaget forudsætningsvis fastsætter,

hvordan afvejningen mellem eksempelvis hensyn til en tidligere klientrelation (i en anden sag) eller særlig ekspertise hos forsvareren generelt skal foretages over for eksempelvis hensyn til medsigtede, varetægtsfængslede eller sigtede under 18 år. Det skal på ny fremhæves, at dette gælder, når afvejningen foretages i forhold til en indtrædende forsvarer.
...”

Retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 3 og 4, har følgende ordlyd:

”§ 736. Beskikkelsen kan tilbagekaldes, når

...

3) sigtede anmoder om beskikkelse af en ny forsvarer og ikke tidligere har haft lejlighed til at anmode om en bestemt forsvarer,

4) sigtede anmoder om beskikkelse af en ny forsvarer og dennes medvirken ikke vil forsinke sagens behandling...”

Bestemmelsen i retsplejelovens § 736 blev nyaffattet ved lov nr. 714 af 8. juni 2018. Af de specielle bemærkninger til retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 3 (FT 2017-18, Tillæg A, lovforslag nr. L 204, side 32 f.), fremgår bl.a.:

”...

I nr. 3 foreslås, at beskikkelsen kan tilbagekaldes, når sigtede anmoder om beskikkelse af ny forsvarer og ikke tidligere har haft lejlighed til at anmode om en bestemt forsvarer.

En sådan mulighed for tilbagekaldelse af en beskikkelse fremgår ikke udtrykkeligt af de gældende regler om beskikkelse af offentlig forsvarer, men det forekommer i praksis, at retten tilbagekalder en beskikkelse og beskikker en ny forsvarer, alene fordi sigtede ønsker en anden forsvarer.

Sigtede vil have haft lejlighed til at anmode om en bestemt forsvarer, når retten som beskrevet i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 7, vedrørende de foreslåede § 735, stk. 2, 1. og 2. pkt., har anmodet sigtede om inden for en frist at angive, hvis sigtede ønsker en bestemt forsvarer beskikket. Hvis sigtede ikke inden fristen angav, hvem sigtede ønskede beskikket til forsvarer, og retten derfor beskikkede en beneficeret forsvarer efter den almindelige regel i § 735, stk. 1 (som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 6), gælder det foreslåede nr. 3 således ikke.
...

Det foreslåede nr. 3 gælder også, hvis retten har beskikket en forsvarer uden at have haft mulighed for at spørge til sigtedes ønsker.

Det foreslåede nr. 3 skal forstås på den måde, at når sigtede ikke tidligere har haft lejlighed til at ønske en bestemt forsvarer, kan sigtedes anmodning om beskikkelse af en ny forsvarer imødekommes, når de almindelige betingelser for at beskikke den nye forsvarer er opfyldt, jf. §§ 733-735 (som ændret ved lovforslagets § 1, nr. 4-7). Det vil således bl.a. også være en betingelse, at den nye forsvarers medvirken - sammenlignet med, at den aktuelt beskikkede forsvarer fortsætter - ikke væsentligt vil forsinke sagens behandling, jf. den foreslåede § 735, stk. 3, nr. 2 (lovforslagets § 1, nr. 7), og bemærkningerne hertil.
...”

Klagerettens begrundelse og resultat

I sagens behandling har følgende medlemmer deltaget: Hanne Schmidt, Henrik Estrup, Kari Sørensen, Lasse Højlund Christensen og Hanne Rahbæk.

Det fremgår af retsplejelovens § 735, stk. 2, at sigtede skal have lejlighed til at angive, hvem sigtede ønsker som forsvarer. Af § 730, stk. 1, 2. pkt., fremgår, at hvis sigtede er under 18 år, tilkommer retten til at vælge en forsvarer forældremyndighedens indehaver, som er berettiget til at optræde på sigtedes vegne.

Byrettens brev af 9. januar 2024 blev sendt til Ts e-Boks, men ikke til hans forældre. Dette var en fejl, idet T er mindreårig. Brevet skulle derfor være sendt til hans forældre, jf. herved retsplejelovens § 730, stk. 1, 2. pkt.

Klageretten finder på denne baggrund, at sagen skal behandles under hensyn til, at T ikke har haft lejlighed til at anmode om beskikkelse af en bestemt forsvarer, og at sagen derfor skal vurderes efter retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 3, jf. § 735, stk. 3, nr. 2.

Som anført i Klagerettens kendelse af 12. september 2018 (TfK 2018.1280 DSK), må forarbejderens forudsætning om en strikt anvendelse af 3-ugers-grænsen i særligt prioriterede sager være baseret på, at retten har iagttaget fremgangsmåden i § 735, stk. 2, 1. og 2. pkt. Da dette ikke er tilfældet i den foreliggende sag, skal der i stedet foretages en samlet vurdering, hvori der også vil kunne lægges vægt på andre hensyn end den absolutte forlængelse af sagsbehandlingstiden, dog således at hensynet til sagsbehandlingstiden tillægges væsentlig betydning.

Der er tale om en særligt prioriteret sag, som omfatter yderligere tre tiltalte, og hvor både nogle tiltalte og forurettede er under 18 år. Klageretten finder, at der er væsentlige hensyn at tage til disse personer. Klageretten finder desuden, at byretten har foretaget rimelige bestræbelser på at få sagen berammet med advokat A. Bestræbelserne viser, at beskikkelse af advokat A vil forsinke sagen med cirka fire uger.

Uanset at det må anses for beklageligt, at Ts forældre ikke i overensstemmelse med retsplejelovens § 735, stk. 2, blev givet lejlighed til at angive, hvem der ønskedes beskikket som forsvarer, finder Klageretten efter en samlet vurdering, at der under de foreliggende omstændigheder er et så væsentligt hensyn at tage til sagens fremme, at hensynet til det frie forsvarervalg må vige herfor.

Klageretten stadfæster herefter kendelsen.

Thi bestemmes

Retten i Horsens' kendelse af 23. februar 2024 stadfæstes.